

КОНСПЕК ПО АНАТОМИЯ
за студентите от факултет Кинезитерапия

1. Въведение в анатомията. Анатомична терминология. Оси и равнини на тялото.
 2. Системно-структурна схема на организацията на живата материя. Клетка – устройство. Тъкани – видове.
 3. Общо учение за костите. Костна тъкан. Костта като орган. Видове кости. Произход, растеж и развитие на костите. Възрастови изменения.
 4. Гръбначен стълб. Видове прешлени. Принципно устройство на прешлен. Кръстна и опашна кост.
 5. Кости на гръдния кош. Ребра – видове, устройство. Гръдна кост.
 6. Кости на раменния пояс – ключица и лопатка.
 7. Кости на свободния горен крайник – мишнична, лакътна и лъчева кост. Кости на манус (manus).
 8. Кости на таза.
 9. Кости на свободния долен крайник – бедрена кост, голям и малък пищял, кости на ходилото.
 10. Череп – чифтни и нечифтни кости. Черепни ямки и кухини.
 11. Общо учение за свързването между костите. Видове свързвания – неподвижно (непрекъснато) и подвижно (прекъснато). Стави – елементи, механика на ставите (степен, свобода и размер на движение).
 12. Свързване между прешлените – между телата, гългите и израсъците на прешлените. Гръбначен стълб като цяло.
 13. Свързвания между костите на гръдния кош.
 14. Стави на раменния пояс – гръдно-ключична, лопатко-ключична, раменна. Обща механика на раменния апарат.
 15. Свързвания на свободния горен крайник: лакътна става, киткени стави (лъчево-киткена и среднокиткена), стави на мануса.
 16. Свързвания между костите на таза. Тазът като цяло.
 17. Свързвания между костите на долния крайник. Тазобедрена става, колянна става, глезенни стави (горна и долна скочна), стави на ходилото.
 18. Общо учение за мускулите. Мускулна тъкан – видове, устройство. Мускулът като орган – видове мускули, сухожилия, фасции, синовиални влагалища, сезамовидни кости.
 19. Механика на мускулите. Междумускулна синергия. Поликинетичност, многоставност на мускулите, активна и пасивна мускулна недостатъчност. Двигателният апарат като система от лостове. Понятие за кинематична двойка и кинематична верига, отворени и затворени вериги.
 20. Мускули на главата, мимическа мускулатура.
 21. Мускули на шията – групи.
 22. Мускули на туловището: мускули на гърба и гърдите, движещи раменния пояс и мишницата, собствени мускули на гръдния кош, собствени мускули на гърба, мускули на коремната стена.
 23. Мускули на горния крайник: собствени мускули на рамото, мускули на мишницата, предмишница и ръката.
 24. Мускули на долния крайник: мускули около тазобедрената става, мускули на бедрото, подбедрицата и ходилото.
- Забележка: за всеки мускул трябва да се знае началното и крайното залавно място, функцията и инервацията.
25. Вътрешни органи. Системи. Принципно устройство на тръбести и паренхимни вътрешни органи.
 26. Храносмилателна система – устна кухина, гълтач, хранопровод, стомах, тънко и дебело черво, слюнни жлези, черен дроб, задстомашна жлеза.
 27. Дихателна система – носна кухина, ларинкс, трахея, бронхи, бял дроб.
 28. Отделителна система – бъбрек, пикочопровод, пикочен мехур, пикочен канал.
 29. Мъжка полова система – тестис, епидидимис, семеотводен канал, простата, семенни мехурчета, penis.
 30. Женска полова система – яйчник, маточни тръби, матка, влагалище, външни полови органи.
 31. Сърдечносъдова система – кръвоносна и лимфна система. Принципно устройство и различия.
 32. Сърце – външно устройство, топография, кухини, строеж на стената, клапен апарат, етапи в работата на сърцето, проводна система на сърцето.
 33. Кръвоносни съдове – артерии, вени, капиляри. Устройство и функция.

34. Голям кръг на кръвообращението – главни артерии и вени. Кръвообращение на v.portae.
35. Малък кръг на кръвообращение.
36. Лимфна система – лимфни съдове, лимфни протоци, лимфни възли, сливици, слезка (далак) и други лимфни елементи.
37. Жлези с вътрешна секреция – хипофиза, епифиза, щитовидна жлеза, околощитовидни жлези, тимус, надбъбречна жлеза.
38. Жлези със смесена секреция – панкреас, полови жлези.
39. Нервна система. Нервна тъкан – неврон и неврология. Принципно устройство на НС – ЦНС и ПНС, соматична и вегетативна НС.
40. ЦНС – гръбначен мозък, главен мозък (продълговат, заден, среден, междинен и краен).
41. ПНС – гръбначномозъчни нерви, образуване, групи, сплетения (шиен, мишичен, поясен и кръстен сплит).
42. ПНС – черепномозъчни нерви.
43. Пътища в нервната система – главни моторни и сетивни пътища.
44. Вегетативна НС – симпатиков и парасимпатиков дял.
45. Сетивни органи – око, ухо, кожата като орган на общата сетивност, орган на обонянието и слуха.

Литература:

Гикова и кол., Анатомия на човека, учебник-атлас I и II част, НСА ПРЕС, С. 2006; Моров, Сп., Анатомия на човека, МФ, С., всички издания; Тодоров Т., Сп. Моров, Б. Трендафилов, М. Гикова, Анатомия. Атлас-ръководство, НСА Прес, С., всички издания; Ванков, В., Г. Гълъбов, Анатомия на човека, МФ, С., всички издания; Трендафилов Б., Н. Нарлиева, П. Трендафилов, Терминологичен справочник по анатомия, НСА Прес, С., 2003; Гикова М., Практикум по анатомия, НСА Прес, С., 2003; CD –Rom: A Color Atlas of Human Morphology, Body Works 6,0; Интернет адреси: <http://www.ama-assn.org/> Atlas of the Body; <http://www.rad.washington.edu/anatomy/> Anatomy modules; <http://www.meddean.luc.edu> Structure of the Human Body

Изисквания:

Текущи оценки:

1. Кости – I-ви семестър
2. Свързване между костите – I-ви семестър
3. Мускули – II-ри семестър
4. Кинезиологичен анализ на движенията – реферат – II семестър.

При отлична оценка на трите колоквиума и защита на реферата, студентът се освобождава на семестриалния изпит от материала за двигателен апарат.

Изпит – писмен, юнска изпитна сесия.

На семестриалните упражнения студентите трябва да носят учебник, а при работа с трупен материал, ръкавици за еднократна употреба.

При направени отсъствия, но не повече от 3 за семестър, студентът се подготвя върху изпуснатия материал и се явява в определено от преподавателя време да бъде изпитан, за да му се извини отсъствието.

КОНСПЕКТ ПО АНАТОМИЯ за студентите от ТФ, УФ, ИП и Заочно обучение

1. Принципно устройство на живата материя. Устройство на клетката.
2. Тъкан. Видове тъкани.
3. Общо учение за костите. Костна тъкан. Костта като орган. Видове кости. Произход. Растеж и развитие на костите.
4. Гръбначен стълб. Устройство на прешлените. Видове прешлени – устройство и различия. Кръстна и опасна кост.
5. Кости на гръдния кош – гръдни прешлени, ребра и гръдна кост.
6. Кости на раменния пояс – ключица и лопатка.
7. Кости на свободния горен крайник – мишична, лъчева, лакътна кост, кости на ръката (манус).
8. Кости на таза.

9. Кости на свободния долен крайник – бедрена кост, голям и малък пищял, кости на ходилото.
10. Видове свързвания между костите: неподвижно, подвижно, полуподвижно. Принципно устройство на ставите. Механика на ставите.
11. Свързване между сегментите на гръбначния стълб.
12. Стави на раменния апарат – гръдно-ключична, лопатко-ключична и раменна.
13. Лакътна става.
14. Киткени стави (лъчесто-киткена и среднокиткена). Стави на ръката.
15. Тазобедрена става.
16. Колянна става.
17. Горна и долна скочна става.
18. Общо учение за мускули. Напречнообразуван мускулна тъкан. Механизъм на мускулното съкращение. Биомеханична характеристика.
19. Мускули на гърба, движещи раменния пояс и мишницата.
20. Мускули на гърдите, движещи раменния и мишницата.
21. Собствени мускули на гърба.
22. Мускули на коремната стена.
23. Мускули около раменна става.
24. Мускули на мишницата – предна и задна група.
25. Мускули на предмишницата . предна, задна и странична група.
26. Мускули на ръката (манус).
27. Мускули около тазобедрената става.
28. Мускули на бедрото – предна, задна и странична група.
29. Мускули на подбедрицата – предна, задна и странична група.
30. Мускули на ходилото.
31. Вътрешни органи. Системи. Тръбести и паренхимни органи – принципно устройство. Гладна мускулна тъкан.
32. Храносмилателна система. Органи. Храносмилателен тракт, устна кухина, гълтач, хранопровод, стомах, тънко и дебело черво.
33. Храносмилателна система – слюнни жлези, черен дроб, задстомашна жлеза.
34. Дихателна система – органи: носна кухина, гръклян, трахея, бронхи, бял дроб.
35. Отделителна система – органи: бъбрек, пикочопровод, пикочен мехур, пикочен канал.
36. Мъжка полова система.
37. Женска полова система.
38. Сърдечно-съдова система. Кръвоносна и лимфна система – принципна разлика, органи. Видове кръвоносни съдове – артерии, вени, капилари.
39. Сърце- топография, външно устройство, кухини. Строеж на стената на сърцето, сърцева мускулна тъкан. Клапен апарат на сърцето. Проводна система на сърцето. Етапи в работата на сърцето.
40. Голям и малък кръг на кръвообращението. Кръвообращение на вратната вена.
41. Лимфна система: слезка (далак), лимфни възли, лимфни съдове, лимфни протоци, други лимфни елементи.
42. Жлези с вътрешна секреция: хипофиза, епифиза, щитовидна жлеза, околощитовидни жлези, гръднична жлеза, надбъбрек, задстомашна жлеза, полови жлези. Хуморална регулация на жизнените функции.
43. Функция и значение на нервната система. Нервна тъкан. Принципно устройство на централната и на периферната НС.
44. Устройство и функция на гръбначния мозък.
45. Главен мозък – принципно устройство, части и функция.
46. Продълговат мозък.
47. Заден мозък – мост и малък мозък.
48. Среден и междинен мозък.

49. Краен мозък. Кора на крайния мозък – гънки и бразди, микроскопски строеж, симетрични и асиметрични центрове, Системи бяло вещество и подкорови ядра на крайния мозък.
50. Принципно устройство на периферната НС. Образуване на периферен нерв.
51. Черепномозъчни нерви.
52. Гръбначномозъчни нерви. Сплетения и по-големи нерви.
53. Принципно устройство и функция на мозъчните пътища. Видове.
54. Главни моторни пътища – пирамидна и екстрапирамидна система.
55. Главни сетивни пътища – на повърхностната, на специализираната и на проприоцептивната нервна сетивност.
56. Вегетативна НС. Симпатиков и парасимпатиков дял.
57. Зрителна сензорна система – око, път на зрението.
58. Слухово-равновесна сензорна система. Ухо.
59. Органи на вкуса и обонянието. Кожна сетивност. Устройство на кожата.

Литература:

Гикова и кол., Анатомия на човека, учебник-атлас I и II част, НСА ПРЕС, С. 2006; Моров, Сп., Анатомия на човека, МФ, С., всички издания; Тодоров Т., Сп. Моров, Б. Трендафилов, М. Гикова, Анатомия. Атлас-ръководство, НСА Прес, С., всички издания; Ванков, В., Г. Гълъбов, Анатомия на човека, МФ, С., всички издания; Трендафилов Б., Н. Нарлиева, П. Трендафилов, Терминологичен справочник по анатомия, НСА Прес, С., 2003; Гикова М., Практикум по анатомия, НСА Прес, С., 2003; CD –Rom: A Color Atlas of Human Morphology, Body Works 6,0; Интернет адреси: <http://www.ama-assn.org/> Atlas of the Body; <http://www.rad.washington.edu/anatomy/> Anatomy modules; <http://www.meddean.luc.edu> Structure of the Human Body

Изисквания:

Текущи оценки:

1. Кости – I-ви семестър
2. Свързване между костите – I-ви семестър
3. Мускули – II-ри семестър

При отлична оценка на трите колоквиума, студентът се освобождава на семестриалния изпит от материала за двигателен апарат.

Изпит – писмен, юнска изпитна сесия.

На семестриалните упражнения студентите трябва да носят учебник, а при работа с трупен материал, ръкавици за еднократна употреба.

При направени отсъствия, но не повече от 3 за семестър, студентът се подготвя върху изпуснатия материал и се явява в определено от преподавателя време да бъде изпитан, за да му се извини отсъствието.